

Akce „Hrob“

Palachova památka byla již několik měsíců po jeho smrti vymazávána z kolektivní paměti. Zatímco ještě 19. ledna 1969 dostala Libuše Palachová telegram s kondolencí od Ludvíka Svobody, Alexandra Dubčeka, Josefa Smrkovského a Oldřicha Černíka, při prvním výročí v lednu 1970 již nebylo Palachovo jméno v Československu veřejně připomínáno. Několik pokusů postavit Palachův pomník skončilo bez úspěchu a jejich iniciátoři se záhy stali předmětem zájmu tajné policie.

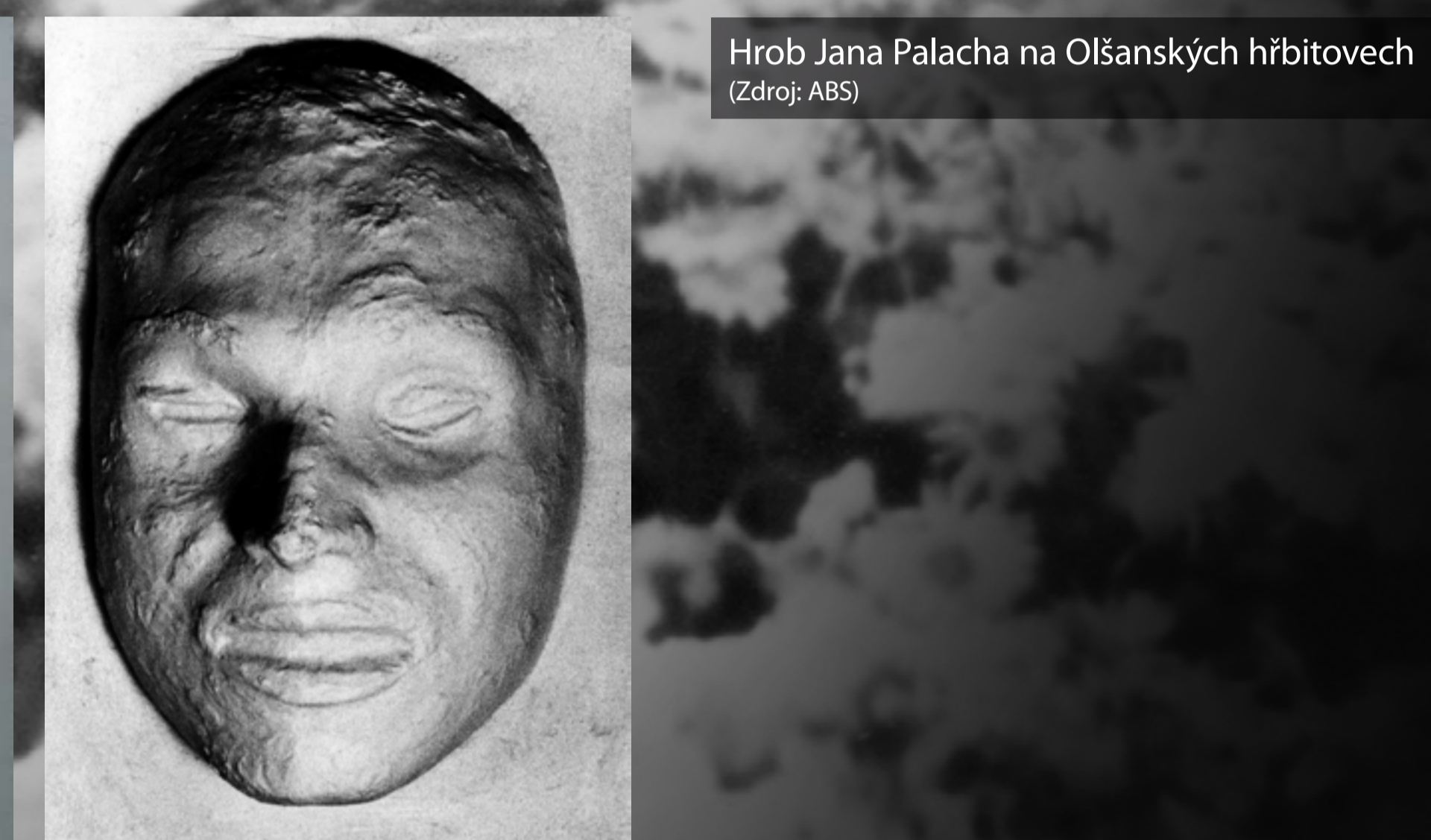
Na základě plánu Státní bezpečnosti (akce měla krycí název „Hrob“) bylo postupně zlikvidováno místo posledního odpočinku Jana Palacha na Olšanských hřbitovech, které na počátku 70. let navštěvovalo stále velké množství lidí. Přinášeli na hrob květiny, zapalovali zde svíčky a nechávali na papírkách napsané vzkazy. Bronzová náhrobní deska od sochaře Olbrama Zoubka byla v červenci 1970 odstraněna a po několika měsících roztavena.

V říjnu 1973 po dlouhodobém vydírání tajnou policií nakonec Libuše Palachová a Jiří Palach souhlasili s exhumací a následným zpopelněním pozůstatků Jana Palacha. Pod dohledem příslušníků tajné policie vykopali zaměstnanci hřbitovní správy nad ránem 22. října 1973 Palachovy ostatky, které poté nechali zpopelnit ve Strašnickém krematoriu.

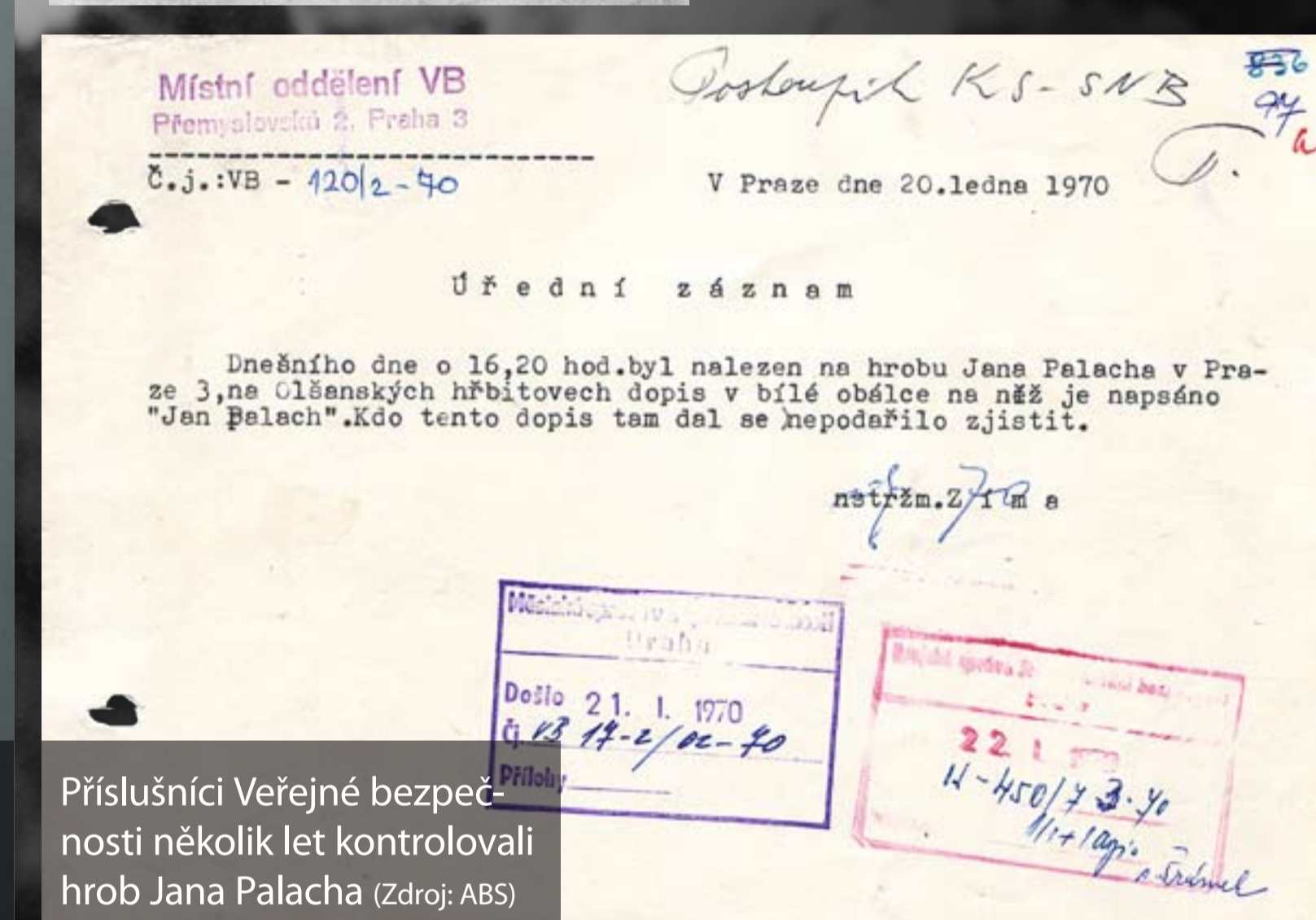
Na místě Palachova hrobu se objevil nový náhrobek se jménem Marie Jedličková. Urnu s popelem převzala Libuše Palachová. Teprve na konci března 1974 ji mohla uložit na hřbitově ve Všetatech. Obnovit hrob Jana Palacha na Olšanech bylo možné až po pádu komunistického režimu. Dne 25. října 1990 byla urna s Palachovým popelem slavnostně převezena ze Všetat do Prahy.

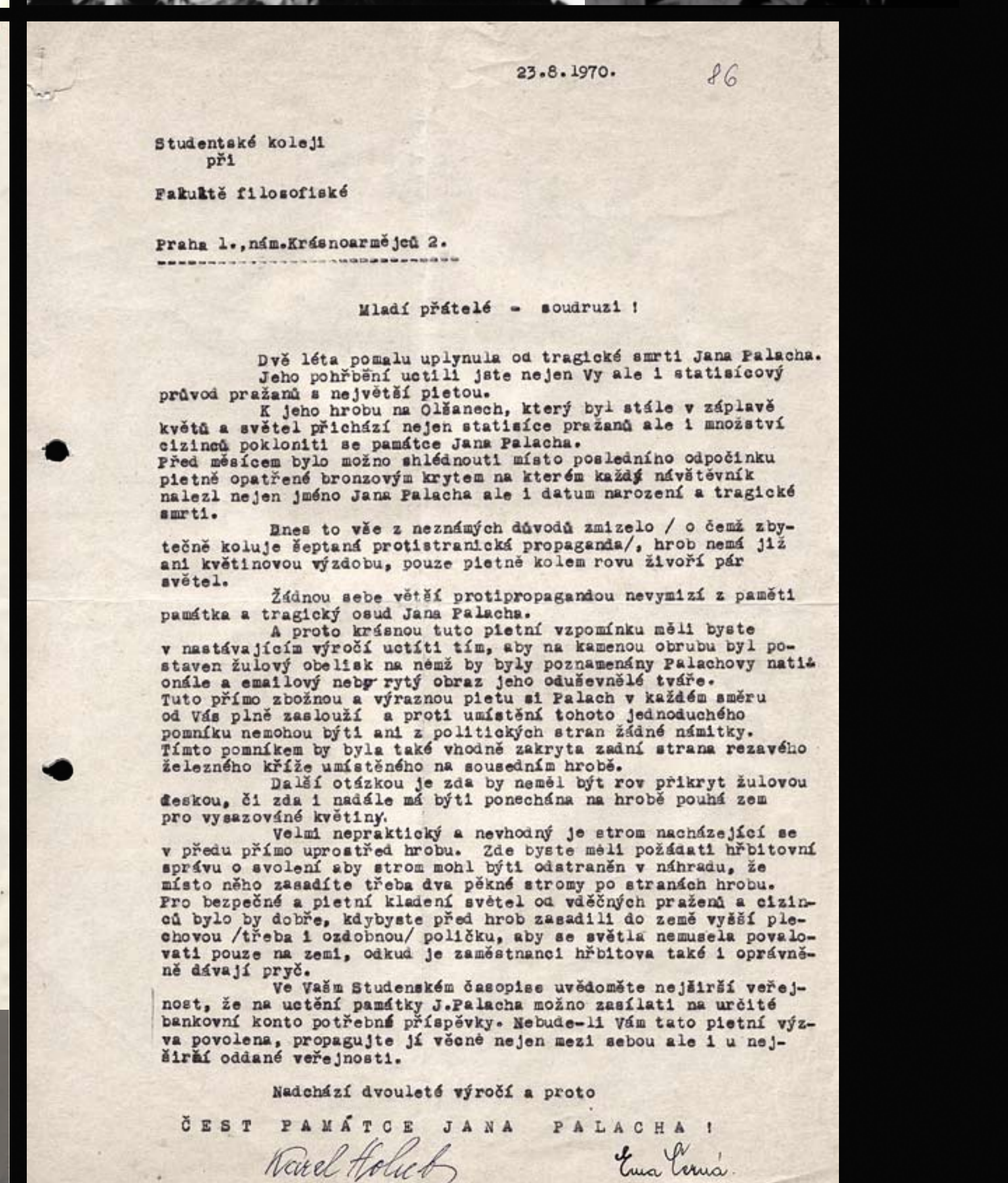
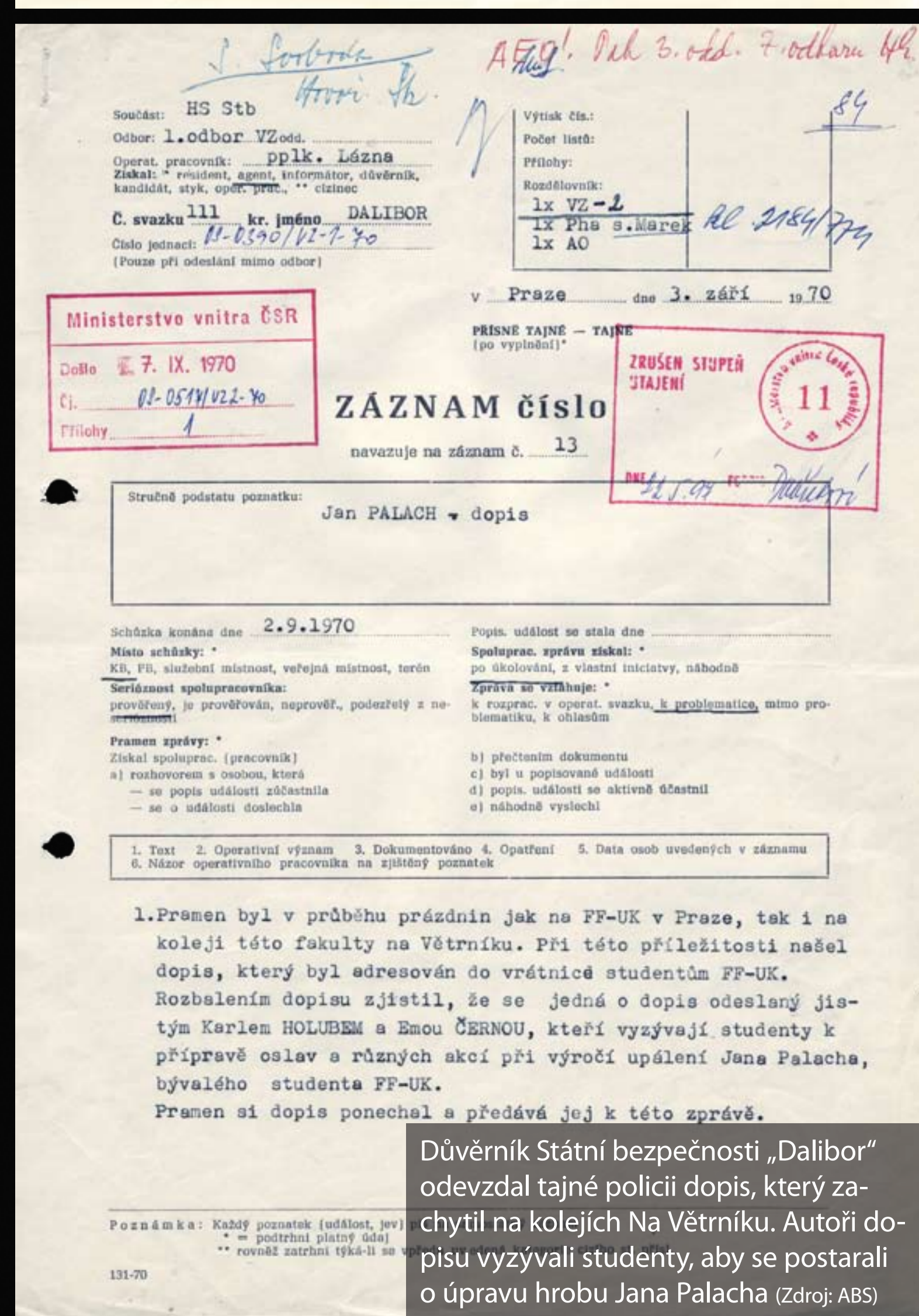
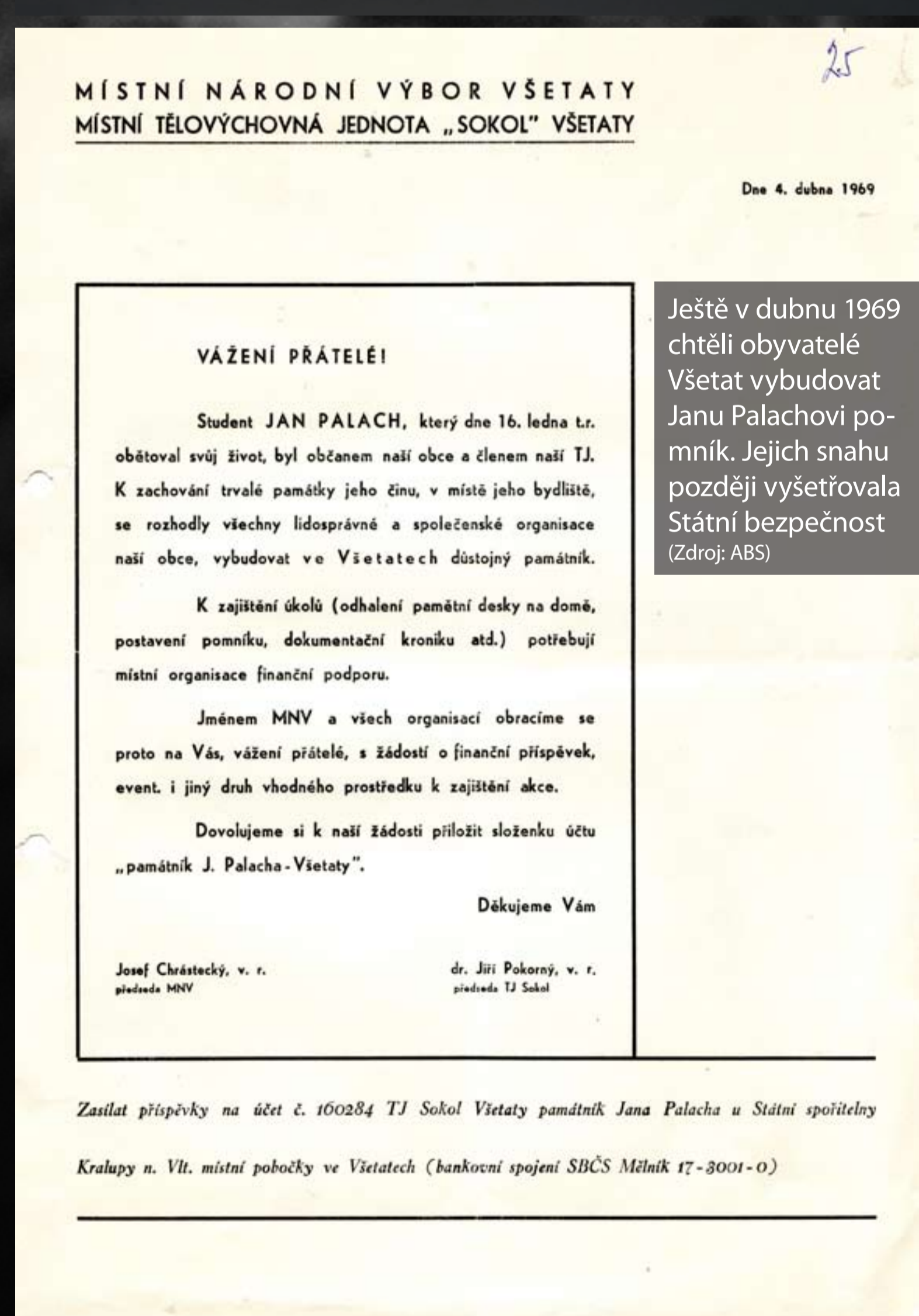
Posmrtné masky Jana Palacha vytvořili sochaři Olbram Zoubek a Antonín Chrmek (vpravo nahore). Po zásahu tajné policie musely odlišky zmizet z veřejných míst. (Zdroj: Národní muzeum, ABS)

Hrob Jana Palacha na Olšanských hřbitovech (Zdroj: ABS)

Příslušníci Veřejné bezpečnosti několikrát kontrolovali hrob Jana Palacha (Zdroj: ABS)

Bronzovou náhrobní desku vytvořil sochař Olbram Zoubek. Snímek pořídila tajná policie, která v roce 1970 nechala desku roztavit. (Zdroj: ABS)